

Korkeakouluopiskelijoiden EU-vaaliohjelma 2024

Johdanto

Euroopan unionia ovat 2020-luvun alussa määritelleet suuret globaalit ilmiöt, jotka ovat tiivistäneet jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja korostaneet tarvetta toimia yhtenä rintamana haasteisiin vastaamiseksi. Brexit, koronapandemia ja Venäjän aloittama täysimittainen hyökkäyssota Ukrainassa ovat kasvattaneet turvallisuuden ja geopolitiikan merkitystä päätöksenteossa, mikä on vaikuttanut EU:n toimintaan läpileikkaavasti. Vaikeassa maailmanpoliittisessa tilanteessa EU:lla on ollut paine olla vaikuttavampi globaalisti ja lähempänä kansalaisiaan paikallisella tasolla. Samaan aikaan ilmastonmuutos, digitalisaatio, työelämän murros ja demokratian haasteet vaikuttavat nuorten sukupolvien näkymiin kaikkialla Euroopassa.

Uuden aikakauden haasteet ovat vaikuttaneet siihen, että koulutuspolitiikasta on tullut lisääntyvässä määrin strateginen politiikan ala Euroopan unionille. EU on pyrkinyt kasvattamaan omaa rooliaan erityisesti eurooppalaisen koulutusalueen puitteissa panostamalla muun muassa Eurooppalaiset korkeakouluverkostot (European Universities) -aloitteeseen. Myös opiskelijaliikkuvuus on ollut tärkeässä roolissa, mikä on näkynyt Erasmus+ -budjetin kasvuna. Koulutuspolitiikkaan ovat vaikuttaneet läpileikkaavasti EU:n tavoitteet vihreästä ja digitaalisesta siirtymästä, mikä on näkynyt komission toimenpideohjelman painopisteissä.

Opiskelijoiden näkökulmasta EU:n panostaminen korkeakoulutukseen ja parantuvat opiskelijaliikkuvuuden mahdollisuudet ovat myönteinen asia. Samalla huolta herättävät uusien aloitteiden demokraattisuus ja opiskelijoiden mahdollisuudet vaikuttaa nopeasti etenevään kehitykseen. Kohtelevatko muutokset kaikkia tasa-arvoisesti? Entä miten EU vastaa nuorten huoliin mielenterveyskriisistä ja ilmastonmuutoksesta?

Suomen ylioppilaskuntien liiton ja Suomen opiskelijakuntien liiton yhteisellä EU-vaaliohjelmalla rakennamme parempaa tulevaisuutta Euroopan korkeakoulutukselle ja nuorille sukupolville. Vaadimme koulutuspolitiikassa kunnianhimoa, edelläkävijyyttä ja opiskelijakeskeisiä päätöksiä. EU:n on paitsi lisättävä koulutuksen ja liikkuvuuden rahoitusta ja saavutettavuutta myös parannettava opiskelijoiden mahdollisuuksia osallistua heitä koskevaan päätöksentekoon demokraattisesti. Opiskelijaliikkeenä peräänkuulutamme EU:lta edelläkävijyyttä laajemmissa globaaleissa kysymyksissä, kuten ilmastonmuutoksen torjunnassa, mielenterveyskriisin ratkaisemisessa ja maahanmuuttopolitiikassa. Kysymys on lopulta siitä, kuinka osaaminen tärkeänä strategisena kysymyksenä käännetään EU:n voimavaraksi.

Koulutus ja osaaminen

- **Koulutuspolitiikan tavoitteet ja toimivalta.** Euroopan unionin on edistettävä sivistystä ja akateemista vapautta ja sen tehtävän tulee olla jäsenmaiden välisen koulutus- ja tutkimusyhteistyön tukeminen, koordinointi ja täydentäminen. Koulutuspolitiikassa toimivallan on edelleen säilyttävä jäsenvaltioilla läheisyysperiaatteen mukaisesti, ja unionin päätöksenteko on tuotava mahdollisimman lähelle nuoria ja opiskelijoita.
- **Nuorten ja opiskelijoiden osallistaminen päätöksentekoon.** Nuorten ja opiskelijoiden tulee saada osallistua EU-tason päätöksentekoon ja valmisteluun. Nykyiset nuorten kuulemismenetelmät (kuten EU Youth Dialogue) tulee sitoa osaksi poliittisia prosesseja.
- **Koulutuksesta vastaavan komissaarin vastuut.** Ammatillinen koulutus tulee siirtää EU:n työllisyyspolitiikan alaisuudesta takaisin osaksi koulutuspolitiikkaa unionin tasolla.
- **Euroopan parlamentin jäsenet.** Suomalaisen europarlamentaarikkojen tulisi hakeutua jäseniksi CULT-valiokuntaan sekä muihin koulutuksen ja opiskelijoiden elämän kannalta olennaisiin valiokuntiin.
- **Tutkintojen tunnustaminen.** Tutkintojen tunnistamisen ja tunnustamisen avulla opiskelijan on voitava siirtyä korkeakoulusta toiseen kaikkialla Suomessa ja Euroopassa, myös kesken tutkinnon. Toisen asteen tutkintojen tunnustaminen ja tunnistaminen on yhtenäistettävä EU:n alueella. Eurooppalaisen toisen asteen tutkinnon pitää riittää osoitukseksi korkeakoulukelpoisuudesta.
- **Koulutuksen saavutettavuus.** Koulutuksen saavutettavuuden parantaminen on Euroopan yhteinen tehtävä ja sitä tulee edistää aktiivisesti. Aliedustettuihin ryhmiin kuuluvien kouluttautumista tulee tukea kohtuullisilla mukautuksilla. Jatkuvasta oppimisesta tulee tehdä saavutettavaa kaikkialla Euroopan unionin alueella katsomatta taustaan tai sosioekonomiseen asemaan. EU:n jäsenmaiden tulee huolehtia opiskelijoiden riittävästä toimeentulosta opintojen aikana.
- **Koulutuksen rahoitus.** EU:n tulee tulevissa monivuotisissa rahoituskehyksissä panostaa enemmän koulutuksen, tutkimukseen ja elinikäiseen oppimiseen. Jokaisen EU-maan tulisi sijoittaa korkeakoulutukseen vähintään kaksi prosenttia BKT:sta.
- **Palkattomat harjoittelut.** Euroopan unionin on kiellettävä palkattomat harjoittelut, jotta mahdollisuudet osallistua olisivat tasavertaisemmat. Opiskelijoille on turvattava

mahdollisuus laadukkaaseen harjoitteluun, johon kuuluu palautetta sekä jatkuvaa ohjausta oppimisen tueksi.

- **Digitalisaatio.** Digitalisaation luomia mahdollisuuksia tulee Euroopan unionissa hyödyntää opiskelijan osaamisen kartuttamiseen, ohjaukseen, opetuksen ja ohjauksen laadun kehittämiseen, liikkuvuustietojen siirtoon, opiskeluun toisessa korkeakoulussa ja jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien kehittämiseen. EU:n on vahvistettava investointeja digitaalisen infrastruktuurin sekä tekoälyn tutkimukseen ja kehittämiseen unionin alueella.
- **Kansainväliset osaajat ja maahanmuutto.** EU:n on edistettävä kansainvälisten osaajien mahdollisuutta opiskella, luoda uraansa ja elämänsä Euroopassa byrokraattisia ja lainsäädännöllisiä esteitä purkamalla. EU:n on tehtävä yhtenäisempää maahanmuuttopolitiikkaa ja helpotettava työ- ja opiskeluperusteista maahanmuuttoa sekä mahdollistettava turvapaikan saaneiden kouluttautuminen ja osaamisen tunnistaminen.

Eurooppalainen koulutusalue (EEA)

- **Opiskelijat mukana päätöksentekoprosessissa.** Eurooppalaisen koulutuksen kehittäminen tulee olla opiskelijälähtöistä ja Euroopan koulutusalueen päätöksentekoprosesseissa tulee varmistaa opiskelijoiden läsnäolo niin asiantuntijoina kuin päättäjinä.
- **Eurooppalainen opiskelijakortti.** Eurooppalaisen opiskelijakortin kehittämisessä tulee ottaa huomioon kansalliset ja paikalliset jo olemassa olevat opiskelijakorttijärjestelmät, eikä eurooppalainen opiskelijakortti saa vaikuttaa negatiivisesti paikallisten opiskelijajärjestöjen toimintaan. Eurooppalaisen opiskelijakortin toimien tulee ensisijaisesti edistää liikkuvuutta, opiskelijoiden tietojen siirtymistä eri maiden korkeakoulujen välillä, sekä tutkintojen tunnistamista ja tunnustamista Euroopassa.
- **Pienet osaamiskokonaisuudet.** Pienten osaamiskokonaisuuksien (micro-credentials) roolin tulee olla täydentävä ja niiden tulee olla osa jatkuvan oppimisen tarjontaa. Pieniä osaamiskokonaisuuksia tulee kehittää oppijan näkökulma keskiössä ja oikeus tutkintojen myöntämiseen tulee säilyä korkeakouluilla.
- **Eurooppalaisten korkeakouluverkostojen rahoitus.** Eurooppalaisia korkeakouluverkostoja (European universities) tulee rahoittaa ensisijaisesti EU:n budjetista. Korkeakouluverkostojen rahoittaminen Erasmus+ -ohjelmasta ei saa vähentää liikkuvuuteen allkoitua suhteellista osuutta Erasmus+ -ohjelman budjetista.
- **Eurooppalaisten korkeakouluverkostojen opiskelijaedustus.** Eurooppalaisein korkeakouluverkostoihin valituissa korkeakouluissa verkoston opiskelijaedustajat

tulee valita demokraattisesti valittujen paikallisen opiskelija- tai ylioppilaskunnan toimesta, ja tämän tulee sisältyä verkostojen arviointikriteeristöön.

- **Koulutuksen maksuttomuus.** Tutkintoon johtavan korkeakoulutuksen tulee säilyä suomalaiselle opiskelijalle maksuttomana, mikäli tämä hakeutuu suorittamaan eurooppalaisen korkeakouluverkoston tutkintoa suomalaisen korkeakoulun kautta.

Opiskelijaliikkuvuus ja Erasmus+ -ohjelma

- **Opiskelijaliikkuvuuden kasvattaminen.** Opiskelijaliikkuvuuden edistämiseksi jäsenvaltioiden on huolehdittava opiskelijoiden riittävästä toimeentulosta. Korkeakoulujen on tarjottava aktiivisesti tukea liikkuvuuteen saapuville opiskelijoille asumisratkaisun löytämiseksi sekä panostettava Erasmus+ -rahoitusmahdollisuuksista tiedottamiseen korkeakoulu yhteisössä.
- **Erasmus+ -budjetti.** Erasmus+ -budjetin kasvattamista on jatkettava, ja budjetti on kaksinkertaistettava rahoituskaudelle 2028–2034, jotta voidaan vastata parlamentin alkuperäisiin vaatimuksiin kolminkertaistaa budjetti nykyiselle rahoituskaudelle, nostaa yksittäisen Erasmus+ -apurahan määrää sekä lisätä liikkuvuusjaksojen määrää.
- **Opiskelijoiden Erasmus+ -apurahojen suuruus.** Opiskelijan saaman Erasmus+ -apurahan määrää tulee korottaa, ja apurahan määrä tulee suhteuttaa paremmin kohdemaan hintatasoon.
- **Erasmus+ -apurahojen kehittäminen.** Apurahoja on kehitettävä edistämään niiden opiskelijoiden, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, sekä aliedustettujen ryhmien pääsyä liikkuvuuden pariin sekä tukemaan ympäristöystävällisiä matkustustapoja ja kestäväen kehityksen tavoitteita. Edellä mainittujen ryhmien, kuten perheellisten opiskelijoiden, tukea tulee korottaa.
- **Erasmus+ -hankerahoitus.** Erasmus+ -hankerahoitusten hakuprosesseja tulee keventää, jotta yhä useamalla nuorisjärjestöllä olisi mahdollisuus hakea ja hyösyntää rahoitusta toiminnassaan.
- **Erasmus+ -lähettilästoiminta.** Erasmus+ -ohjelmassa on kokeiltava uusia keinoja opiskelijoiden liikkuvuusmäärien kasvattamiseksi, kuten pilotoitava Erasmus+ Ambassador -ohjelmaa.

Ihmisoikeudet, demokratia ja kestävä kehitys

- **Euroopan parlamentin rooli.** Euroopan parlamentille on annettava unionin päätöksenteossa enemmän valtaa suhteessa muihin EU-toimielimiin.

- **Students at Risk.** Eurooppaan on perustettava Students at Risk -apurahajärjestelmä tukemaan sotaa, poliittista väkivaltaa ja vainoa pakenevia opiskelijoita. Jokaisella opiskelijalla tulisi olla mahdollisuus jatkaa opintojaan turvallisesti ja valmistua korkeakoulusta.
- **EU-rahoitus ja arvot.** EU-rahoitus tulee sitoa Euroopan unionin perusarvojen, oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen.
- **Opiskelijoiden mielenterveys.** Opiskelijoiden mielenterveysongelmiin on kiinnitettävä huomiota EU:n tason korkeakoulupoliittisessa päätöksenteossa. Nuorten mielenterveyskriisin ratkaiseminen on nostettava prioriteetiksi EU:n terveysohjelmassa. EU:n on laadittava kattavampi mielenterveysstrategia, jossa nuoret ja opiskelijat huomioidaan omana ryhmänään.
- **Kehitysyhteistyö.** Kehitysyhteistyöhön tulee osoittaa 0,7 % julkisista varoista, ja 0,2 % tulisi kohdentaa vähiten kehittyneille maille Agenda2030-tavoitteiden mukaisesti. EU:n päätösten, toimenpiteiden ja budjetoinnin tulee noudattaa kestävän kehityksen tavoitteita.
- **Ilmasto- ja ympäristöpolitiikka.** Ilmastonmuutoksen torjunnan ja ympäristöpolitiikan on oltava EU:n politiikan ytimessä, ja EU tarvitsee kunnianhimoisempia tavoitteita ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjumiseen ollakseen ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä. Unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikassa on huomioitava myös ilmastokriisin aiheuttamat turvallisuusuhat.
- **Ukraina.** EU:n on jatkettava sotilaallista ja humanitaarista tukeaan Ukrainalle niin kauan kuin Venäjän sotatoimet Ukrainassa jatkuvat. EU:n on myös tuettava Ukrainaa sen matkalla kohti EU-jäsenyyttä.
- **Nuoret, rauha ja turvallisuus.** EU:n tulee tehdä oma Nuoret, rauha ja turvallisuus -toimeenpano-ohjelmansa ja suositella samaa kaikille jäsenmailleen.